

Uit de praktijk

Het belang van uniform en landelijk examineren

Praktijkexamens Monteur Mobiele Werktuigen

■ René Koerhuis

Rene Koerhuis is freelance editor/marketing/communication Email: rene@q-riousmarketing.nl

Landelijke (praktijk) examens zijn al geruime tijd geen vanzelfsprekendheid meer in het mbo. Door decentralisatie en deregulatie vindt examinering ook lokaal op scholen en binnen leerbedrijven plaats. En dat komt het niveau van de leerlingen niet altijd ten goede. Dat het ook anders kan bewijzen de landelijke praktijkexamens Monteur Mobiele Werktuigen en Allround Monteur Mobiele Werktuigen.

Fedecom is de brancheorganisatie voor mechanisatietechniek in de land- en tuinbouw, groente- en industrie & intern transport. In hun opleidingsorganisatie - Fedecom Academy - hebben de branche opleidingsadviseurs jaarlijks veel contact met leerlingen, ROC's en andere opleidingsinstellingen en bedrijven. Eén van die branche opleidingsadviseurs is Ronny Klein Koerkamp. 'Als opleidingsorganisatie hebben we er veel belang bij

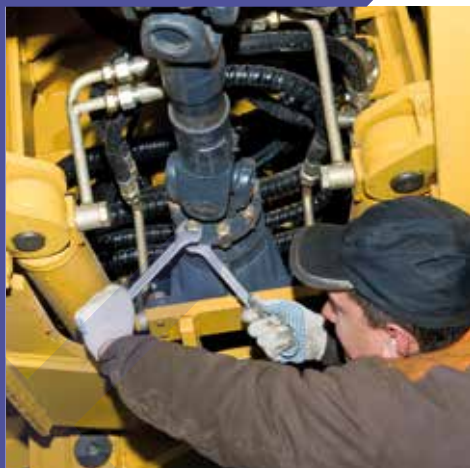
dat (Allround) Monteurs Mobiele Werktuigen niet alleen gedegen opgeleid, maar juist ook uniform geëxamineerd worden. Landelijke praktijkexamens zijn daarbij voor ons een belangrijke voorwaarde.

Uniformiteit borgt kwaliteit

Carla Alfrink van Kenteq is namens de Academy betrokken bij de landelijke praktijkexamens voor de BBL-opleidingen en vult aan: 'Bij landelijke praktijkexamens zijn de omstandigheden, opdrachten en hulpmiddelen voor alle examenkandidaten gelijk. Ze ervaren allemaal dezelfde spanning en worden allemaal op dezelfde wijze geëxamineerd en beoordeeld. Hiermee borg je de kwaliteit van het diploma en een vergelijkbare kwaliteit van de verschillende opleidingen.'

Zowel Klein Koerkamp als Alfrink zien uniform examineren als noodzakelijke voorwaarde om monteurs toekomstbestendig op te leiden. Alfrink: 'Het leerbedrijf en tevens werkgever van de leerling monteur is primair gebaat bij

de inzetbaarheid van de monteur binnen het eigen bedrijf. Dan lijkt interne examinering geen probleem. Dat is het echter wel. De kans dat een Monteur Mobiele Werktuigen (niveau 2) doorstroomt naar niveau 3 of 4 is namelijk groot. Net zo groot is de kans dat hij die opleiding elders volgt. Dan is het van groot belang dat de vooropleiding (niveau 2 in dit geval) voldoende kwaliteit biedt om op het juiste niveau in de opleiding Allround Monteur Mobiele Werktuigen in te stromen. Een ander aspect dat meespeelt is de zogenoemde 'employability' van de monteur. Hij of zij blijft gedurende de carrière namelijk waarschijnlijk niet bij één en dezelfde werkgever.'

Bij landelijke praktijkexamens zijn de omstandigheden, opdrachten en hulpmiddelen voor alle examenkandidaten identiek

Examinering van drie kerntaken

(Allround) Monteurs Mobiele Werktuigen krijgen tijdens hun opleiding en carrière te maken met drie kerntaken:

- 1) onderhoud en modificaties uitvoeren,
- 2) storingen analyseren en repareren,
- 3) inspecteren en keuren.

Dit doen zij aan onder meer tractoren, landbouwwerktuigen en -machines, grondverzetmachines, heftrucks en zitmaaiers. Al deze voertuigen en machines zijn opgebouwd uit verschillende systemen: mechanische aandrijvingen, verbrandingsmotoren, hydrauliek, elektronica en transmissies. De systemen worden door toepassing van steeds meer elektronica, software en kunstmatige intelligentie steeds geavanceerder en gecompliceerder waarbij Nederland een voortrekkersrol op zich neemt. Zo heeft de ISOBus communicatiestandaard haar oorsprong in Nederland, is de eerste commercieel verkrijgbare robottractor in Nederland ontwikkeld en werkt een Nederlands bedrijf aan de eerste commerciële elektrische tractor. Klein Koerkamp: 'Tijdens de landelijke praktijkexamens worden opdrachten gebruikt die te maken hebben met de genoemde systemen of combinaties daarvan. Bij elke kerntaak krijgt de examenkandidaat een specifieke opdracht. Voor kerntaak 1 (onderhoud en modificaties uitvoeren) krijgt hij/zij bijvoorbeeld een tractor die aan een kleine onderhoudsbeurt toe is. De kandidaat werkt volgens een controlelijst en meldt eventuele reparaties aan zijn leidinggevende. Die mogelijke reparaties zijn vooraf bewust door de werkplaatschef aangebracht zodat de kandidaat dit ook daadwerkelijk tegenkomt tijdens het examen. Bij kerntaak 2 (storingen analyseren en repareren) zijn opdrachten beschreven met storingen die in de praktijk regelmatig voorkomen. Ook deze storingen worden voor het examen bewust aangebracht door de werkplaatschef. Bij deze opdrachten zit de moeilijkheid in het vinden van de oorzaak. Bij kerntaak 3 (inspecteren en keuren) moet de kandidaat een inspectielijst opstellen en de machine vervolgens keuren. Vaak gaat het hier

om een nieuwe tractor die door de fabrikant bij het mechanisatiebedrijf is afgeleverd. De kandidaat maakt die dan klaar voor aflevering aan de eindgebruiker. Deze opdrachten zijn veelal lastig in de beroepspraktijk te organiseren. Zo is de kans vaak klein dat een bedrijf op het moment van examinering juist een nieuwe tractor aan een klant af moet leveren. Ook is de complexiteit van de storingen die bij een mechanisatiebedrijf aangeboden worden, niet altijd voldoende voor een examenopdracht. Examineren op een examenlocatie is dan een uitkomst.

Op basis van het kwalificatiedossier zijn er beoordelingsinstrumenten ontwikkeld door Examservice MEI (Metaal, Elektro- en Installatietechniek). Deze beoordelingsinstrumenten worden door de school ter beschikking gesteld aan de organisatie van de examens. Gedurende het werk van de leerling observeert de beoordelaar de leerling en heeft hij overleg met de werkplaatschef over de kwaliteit van het uitgevoerde werk en over de communicatie tussen werkplaatschef en leerling. De beoordelaar stelt gedurende het werk inhoudelijke vragen over de uitgevoerde handelingen. Gedurende anderhalve dag komt de uiteindelijke beoordeling tot stand. De beoordelaar heeft aan het einde van het examen een eindgesprek met de leerling waarin het gehele proces besproken en geëvalueerd wordt. Tijdens dit gesprek hoort de leerling dan ook de uitslag van het examen.

Ontzorging als grote troef

Om verschillende redenen sturen sommige opleidingsinstellingen en leerbedrijven hun leerlingen niet altijd naar de landelijke praktijkexamens op uitvoeringslocatie in Ede. Soms zijn dat praktische redenen zoals reisafstand, of het niet kunnen missen van de leerling vanwege werkzaamheden. Drogredenen vindt Alfrink. 'Er is veel flexibiliteit mogelijk bij de uitvoering van de landelijke praktijkexamens. Bovendien kunnen leerlingen tijdens de examens voordelig overnachten in het

aanpalende hotel.' Leerbedrijven daarentegen zien vaak niet wat de werkelijke kosten van intern examineren zijn omdat deze vooral indirect zijn. Zo moeten er mensen opgeleid worden voor het examineren, de opdrachten moeten worden bedacht, voorbereid en nagekeken, én, er moeten voldoende voertuigen, machines en hulpmiddelen aanwezig zijn. Voor storing zoeken op een tractor bijvoorbeeld, moet er geruime tijd een geschikte tractor met die storing voorhanden zijn. Dat moet georganiseerd worden en dat kost ook tijd en geld, zeker voor kleinere bedrijven. 'En vergeet niet dat die leerling monteur tijdens de examinering toch niet inzetbaar is en bovendien ruimte in de werkplaats inneemt waar op dat moment geen geld wordt verdiend.'

Fedecom Academy zorgt ervoor dat opleidingsinstellingen en leerbedrijven volledig worden ontzorgd als het gaat om examinering. De opdrachten die de leerlingen uitvoeren zijn een afspiegeling van de werkzaamheden die ze in de dagelijkse praktijk tegen kunnen komen. Zo worden de opdrachten speciaal geschreven op de voertuigen en machines die voor het praktijkexamen beschikbaar zijn. Opleidingsinstellingen en leerbedrijven hebben hierdoor wel de lusten van goed opgeleide en gekwalificeerde leerling monteurs, maar niet de lasten en verantwoordelijkheid van examinering.

Professionele onafhankelijke beoordelaars

Naast het gemak van het landelijk examineren, speelt er nog iets anders mee en dat is de professionaliteit van de uitvoeringslocatie en van de betrokken mensen. Maximaal 12 leerlingen doen er tegelijkertijd hun praktijkexamen. Zij worden beoordeeld door in totaal vier gekwalificeerde beoordelaars. Elk van de beoordelaars heeft daarbij primair de verantwoordelijkheid voor drie leerlingen en samen zijn ze verantwoordelijk voor de 12 examenkandidaten. De beoordelaars zijn allen actief in de landbouwmechanisatie en hebben veel ervaring. De sector hecht er veel waarde aan dat de beoordeling geschiedt door gekwalificeerde

beoordelaars. Het is niet de slager die zijn eigen vlees keurt. Door de onafhankelijkheid van de beoordelaar wordt er goed en gedegen beoordeeld op het juiste niveau. Dit houdt het diploma ook waardevol voor het bedrijfsleven. Twee werkplaatschefs zijn verantwoordelijk voor de organisatie van de voertuigen, het materieel en de hulpmiddelen. Zij zorgen ervoor dat elke kandidaat onder dezelfde omstandigheden zijn of haar examen aflegt zodat uniformiteit en kwaliteit gewaarborgd zijn. Daarnaast is er nog een examensecretaris aanwezig die verantwoordelijk is voor de kwaliteit en de zorgvuldigheid van de administratieve examenorganisatie. Deze gedegen organisatie biedt tezamen met de uitstekend geoutilleerde faciliteiten het ideale uitgangspunt voor een goed opgeleide en op de toekomst voorbereide (Allround) Monteur Mobiele Werktuigen. ■

Motor van talentontwikkeling

De Fedecom Academy is onderdeel van Fedecom, de brancheorganisatie voor mechanisatietechniek in de land- en tuinbouw, groente- en industrie & intern transport. De organisatie vertegenwoordigt bijna 1.000 fabrikanten,

importeurs en mechanisatiebedrijven in Nederland. De snel veranderende technologische ontwikkelingen in de sectoren waarin leden actief zijn stellen hoge eisen aan bedrijven, medewerkers en leerlingen in de sector. Met de Academy geeft de brancheorganisatie de gehele sector handvatten om hieraan te voldoen met gerichte opleidings- en trainingsprogramma's. Eisen uit de praktijk worden vertaald in concrete en praktische programma's. Zoals BOL- en BBL-opleidingen op niveau 2, 3 en 4 en na- en bijscholingsprogramma's voor medewerkers en ondernemers. Gericht op techniek, maar ook op communicatie, marketing en verkoop, ondernemersvaardigheden en visie en strategieontwikkeling waaronder de 'Leergang Ambitieuze Ondernemen' en de nieuwe 'Leergang Werkplaatschef'. Maar ook (praktijk)begeleiding en advisering van ondernemingen en leerlingen bij de uitvoering van opleidingsprogramma's. De Academy biedt (potentiële) medewerkers van fabrikanten, importeurs en mechanisatiebedrijven de mogelijkheid zich te blijven ontwikkelen. Ofwel, de Academy is de motor van talentontwikkeling.

Oproep

Werp eens een blik op de Toetskaart van Nederland

Enkele jaren geleden nam de redactie van EXAMENS het initiatief voor de 'Toetskaart van Nederland', een overzicht van veel op toetsgebied, dat door aanbieders zelf wordt gevuld. Een blik op de toetskaart laat zien dat ook veel te vinden is. Biedt u iets aan op toetsgebied, plaats het op de toetskaart. Het gebruik is eenvoudig.

Nieuwsgierig wat de Toetskaart al aan informatie biedt?

Zie <http://e-xamens.nl/nl/toetskaart-van-nederland/>

TOETSEN OP NIVEAU

NU TE KOOP
VIA DE WEBSITE

Onze missie is:

- Verhogen van de toets-bekwaamheid van medewerkers
- Verbeteren van toetsproducten
- Verbeteren van de toetsorganisatie

NIEUWSGIERIG?

Bekijk 68 pagina's van het boek via
www.toetsen-beoordelen.nl/toetsboeken

Pitruslaan 11 | 7534 JB Enschede
T 085 401 19 14 | M 06 53 67 47 03
bureau@toetsen-beoordelen.nl
www.toetsen-beoordelen.nl

BTB BUREAU VOOR
Toetsen & Beoordelen

